

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Projekt: **Podpora inkluzivního vzdělávání v Krnově**

CZ.02.3.61/0.0/0.0/15_007/0000170

Souhrnná zpráva za období březen 2017 - srpen 2017

Doučovací klub na škole SPgŠ a SZŠ

Doučování žáků v doučovacím klubu na Střední pedagogické škole a Střední zdravotnické škole v Krnově

I v dalším období školního roku probíhalo doučování v doučovacích klubech na Střední pedagogické škole a Střední zdravotnické škole velmi plynule. S výsledky a průběhem doučovacího klubu latinského jazyka byla vyučující velmi spokojena. V běžných hodinách není dostatek času na procvičování probírané látky. Latina je pro žáky zcela nový předmět, který vnímají jako obtížný. Je potřeba stále procvičovat. Děvčata si sama dopředu určovala, které oblasti učiva je potřeba věnovat více pozornosti a posilovat dané kompetence. Vyučující připravovala pracovní listy a vysvětlovala to, co bylo nejasné. Také žákyně hodnotily průběh doučovacího klubu velmi kladně. Efekt doučování se projevil i na závěrečném hodnocení. U všech žákyň došlo ke zlepšení studijních výsledků.

Doučovací klub ruštiny probíhal taktéž formou pravidelných schůzek. Každá hodina byla věnována jiné dovednosti a jinému tématu. V závěru každé schůzky byla provedena reflexe a společná evaluace. Obě březnové schůzky byly věnovány práci s uměleckým textem. Jednalo se o píseň Vladimíra Vysockého „Dialog u televizora“. Práci v tomto doučovacím klubu shrnuje vyučující ruského jazykataka: „Tento „rozhovor mezi Váňou a Zinou“ připravujeme k recitaci v soutěži Puškinův památník. Žáci píseň nejprve vyslechli v originále, následně ve známé a velmi zdařilé verzi Jaromíra Nohavici. Poté jsme s textem pracovali překladově – pokusili jsme se o vypracování doslovného překladu, který jsme srovnávali s uměleckým. Poté jsme pracovali na dokonalé ruské výslovnosti a začali jsme s nácvikem paměťového memorování. Jednalo se o přípravnou fázi pro nácvik recitace a uměleckého ztvárnění (výrazná recitace, dramatizace a pohybové prvky). První dubnová schůzka byla generálkou na soutěž Puškinův památník. Celé vystoupení žáci nacvičovali, a to nejen paměťově, výslovnostně a herecky, ale včetně rekvizit a kostýmů. Vyučující s žáky se snažila se „vychytat“ poslední chybičky a nesrovnalosti. Jejich píle byla zhodnocena 7.4.2017 - porota je ocenila ČESTNÝM UZNÁNÍM ☺. Na druhé dubnové schůzce byla provedena evaluace vystoupení a žáci by chtěli školu reprezentovat opět za rok. Následně se snesli z obláčku úspěchu zpět do reality a vrátili se k práci s obrázky. V hodinách si žáci připomněli zásady popisu obrázků a vysvětlili si zásady porovnávání. Na první květnové schůzce změnili původní plán věnovat se porovnávání obrázků a rozhodli se věnovat tématu Česká republika a Praha. Nejprve si žáci zopakovali základní fakta o geografii, hospodářství a kultuře Česka. Poté následoval nácvik odborného lexika, a nakonec jsme sestavili krátké 5-ti minutové

vyprávění na téma „Česká Republika“. Toto následně každý reprodukoval. Stejně postupovali na druhé schůzce při nácvičku tématu „Praga – stolica ČR“. Souhrnem obou témat byl úkol: „Představte si, že jste průvodci skupiny ruských turistů. Seznamte je se základními informacemi o ČR a o Praze“. Žáci pracovali ve dvojicích, kde jeden hrál turistu a druhý průvodce, role si následně vyměnili. Na obou červnových schůzkách se žáci inspirovali blízcími se prázdninami a společně se věnovali tématům „Dovolená a prázdniny“. Začali seznámením se se základním lexikem, pokračovali popisem obrázků, vysvětlili si také, jak lze obrázky srovnávat (ustálené srovnávací obraty, 2. stupeň příd. jmen apod.). Při práci s textem se žáci seznámili se způsobem trávení dovolené a prázdnin v Česku a Rusku. Závěrečnou aktivitou bylo zpracování slohového úkolu na téma „Moje vysněné prázdniny“. Úkoly jsme si navzájem předčítali a snili o blízcích se KANIKULACH ☺. Na poslední červnové schůzce byla provedena také závěrečná evaluace celého školního roku a společně jsme si vytyčili cíle pro příští rok. Tím hlavním je zautomatizování si ruské gramatiky. Všichni žáci projeví zájem v doučovacím klubu pokračovat.“

Doučovací klub v jazyce německém a jazyce ruském - ve 2. pololetí školního roku 2016/2017 bylo zapojeno celkem šest žáků, dva žáci z 1. B, dva žáci z 1. C a dvě žákyně ze 4. A. Žáci docházeli pravidelně a rádi. Projekt hodnotí vyučující jako velmi prospěšný, neboť pomohl žákům rychleji se vypořádat s neznalostí daného cizího jazyka v prvních ročnících tak, aby se dostali na úroveň ostatních spolužáků. Pracovní atmosféra v klubu byla vždy dobrá a intenzivní. Nejvíce práce odvedly žákyně 4. A, které se věnovaly přípravě k maturitě z jazyka německého. Vyučující procvičovala s děvčaty konverzaci, a také je připravovala na písemnou část maturitní zkoušky. I samy žákyně zhodnotily možnost navštěvovat doučovací klub velmi kladně, protože všechny nabyté znalosti pak použijí i v reálném životě při cestování, jedna žákyně dokonce uvažovala i o práci au-pair v německy mluvící zemi.

V doučovacím klubu z předmětu biologie se scházeli žáci 4. ročníků, jejichž hlavním cílem bylo prohloubení učiva tohoto předmětu tak, aby se dostatečně připravili na přijímací pohovory na VŠ v Olomouci a Ostravě. I v měsíci červnu si procházeli přípravné testy daných VŠ a doplňovali si znalosti z výuky o učivo gymnázia. Žáci 4. ročníků hodnotí nabídku doučovacího klubu z biologie velmi kladně vzhledem k požadavkům VŠ při přijímacích řízeních.

V doučovacím klubu matematiky se s 1. ročníky stále procvičovaly dovednosti s výrazy s proměnnými, hlavně těžké sčítání a odčítání lomených výrazů - najít společného jmenovatele a hlavně upravit pak čitatele. Krácení lomených výrazů dělá nadále velké problémy - uvědomit si, kdy se krátit nesmí. Vyučující se společně s žáky snažila o zautomatizování postupů – jak rozložit výrazy na součin vytýkáním či pomocí vzorců, jak vykrátit atp. Výrazy zapsané slovy procvičovali zapsáním pomocí čísel a písmen, u číselných jsme stanovili jejich hodnotu. Je to důležitá příprava na řešení slovních úloh a sestavení rovnic. Do klubu se přihlásilo 12 žáků, ne vždy chodili pravidelně. V doučovacím klubu se jednalo především o doučování učiva probíraného v hodinách matematiky. U dvou studentek 1. ročníku se známky ve vyučování zlepšily o 1 stupeň během pololetí, u dalších s nepravidelnou docházkou aspoň písemka na procvičované téma dopadla lépe. U maturantky ze 4. ročníku bohužel doučování nestačilo k úspěchu, ale i tak to nebyl promarněný čas – pro další podzimní termín. Účast na doučování matematiky nebyla úplně pravidelná (studenti nejsou ochotni zůstat ve škole po vyučování), ale pro zúčastněné to mělo výhodu – vyučující se jim mohla maximálně věnovat, žákyně počítaly u tabule, hodně se naučily, staly se úspěšnějšími a zlepšily si svou pozici ve třídě. I ostatní žáci ve třídě pochopili, že těm, kteří

chodí pravidelně, doučování velmi prospívá. Někteří žáci se už ptali, jestli bude doučování příští rok pokračovat.

Význam a hodnocení doučovacího klubu hry na klavír bylo velmi prospěšné a žákyněmi byly lekce hodnoceny kladně. Možnost doučovacího klubu žákyním pomohl hlavně v tom, že měly možnost individuálního časově delšího přístupu, než bývá v hodinách klavíru. Mohly skladbu či cvičení pod odborným dohledem déle trénovat, což mělo vliv na jejich celkové hodnocení v předmětu hra na hudební nástroj. Lekce probíhaly pravidelně ve středu, tedy v den, kdy se studentky dozvěděly nové učivo, a tudíž si ho mohly okamžitě procvičit a vyzkoušet. Nejvíce ocenily tuto formu pomoci žákyně, které doma nemají klavír, trénují pouze na keyboard, který není schopen simulovat mechaniku klavíru, tudíž se na něm nedá cvičit úhoz ani dynamika, či jiné techniky. Nejlépe lze význam doučování sledovat na hodnocení studentek v samotném předmětu HHN.

V doučovacím klubu anglického jazyka se žákyně setkaly s různými lekcemi a tématy, při kterých si rozšířily jak slovní zásobu, tak znalost frází a slangových výrazů z jednotlivých oblastí. První pololetí doučovacího klubu jazyka anglického bylo soustředěno na teoretické znalosti z anglické gramatiky. Ve druhém pololetí byla pozornost přesměrována na praktickou část. Žákyně byly vystaveny mnoha komunikačním aktivitám a hrám, s cílem oživit jejich kreativitu a jazykové dovednosti. Dále se žákyně setkaly s lekcemi na různá témata pro rozšíření jazykových dovedností v konkrétních oblastech (např. vaření).

Doučování žáků ze socio-ekonomicky znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí a žáků ohrožených školním neúspěchem v doučovacím klubu na internátě SŠ

V rámci **doučovacího klubu na internátě SPgŠ a SZŠ** v Krnově doučující žákyně, žákyně střední školy a peer tutoři, v průběhu uplynulého období pravidelně procvičovaly se žáky první třídy a žákyní 9. třídy ZŠ se speciálními vzdělávacími potřebami školní učivo z matematiky, jazyka českého a jazyka anglického, prvouky, přírodopisu, zeměpisu, geometrie a výchovy k občanství. Pomáhaly dětem s doučováním konkrétních úkolů nebo s učební látkou, děti vypracovávaly zadané domácí úkoly, probíraly a opakovaly s žáky školní učivo. Mezi doučovací aktivity patřilo: procvičování jazykových znalostí, opis a přepis písmen, jejich obtahování, podpora samostatného psaní, doplňování či sestavování písmenek v textu, využívání volného dokreslování, básniček, říkadel, společenských her, práce s knihou. Během doučování využívaly žákyně doučovacího klubu metody prožitkového a situačního učení a didaktické materiály a pomůcky. Aktivizující doučovací metodou a cennou podporou dětem byly i v tomto období pracovní listy. Přípravovaly si je ve spolupráci s třídními učiteli a sociál. pedagogem tak, aby žákům ZŠ dávaly možnost pracovat samostatně, svým vlastním tempem a probírat s dětmi školní látku zajímavou a hravou formou. Přidanou hodnotu v procesu doučování vnímají žákyně v uplynulém období především v těchto efektech: individuální práci členek douč. týmu se žáky ZŠ se speciálními vzdělávacími potřebami, ve vztahu žák/starší žák, pravidelné přípravě na doučování, práci s portfoliem žáka ZŠ a svým vlastním, podpoře a metodickým vedení sociálním pedagogem a koordinátorem inkluze, tvorbě pracovních listů žákům ZŠ tzv. „na míru“ - tzn. s ohledem na jejich aktuální (nejen) školní prospívání. Tématy pracovních setkání členek klubu byly: motivace a vztah dětí k učení, jejich emoce ve vztahu ke svému školnímu výkonu, pozadí školní neúspěšnosti. Členky klubu hledaly způsoby, jak inovovat dětem i sobě doučování, vřazovaly do něj nově relaxační techniky a aktivační postupy, kterými se snažily vyrovnávat psycho-senzorickou

zátěž žáků. Vytváření podmínek, právě s ohledem na žáka, mají dle žákyň SŠ na žáky ZŠ dobrý vliv. Nově, v rámci metodických setkávání se sociálním pedagogem a koordinátorem inkluze, zařazovaly do doučování aktivizující nebo zklidňující hry, podle toho, v jakém rozpoložení se žáci ZŠ aktuálně před doučovací hodinou nacházeli. Tyto hry zpestřily a obohatily doučování stejně jako průběžné, pozitivní hodnocení úsilí dětí v celém období doučování. Pozornost všech byla zvláště v posledních dvou měsících zaměřena na blížící se konec roku a spolu s ním i na vysvědčení. S konečnými výsledky vzdělávání přišla velká radost. Jaký byl v závěru roku aktuální prospěchový stav dětí s podporou doučování? Tři žáci první třídy prospěli s jedničkami a žákyně 9. třídy prospěla a úspěšně ukončila docházku, po prázdninách nastupuje na střední školu. Školní prospívání a výsledky potvrdily, že doučování a dlouhodobá individuální práce má vliv na prospěch dětí. Rodiči je vnímáno velmi pozitivně, především jako pomoc a přínos dětem i jim samotným. Za každým dítětem i žákyní SŠ doučovacího klubu v závěru tohoto roku stojí vlastní příběh, který vypráví o nástupu do školy, prvotních úspěších, pečlivé a zodpovědné přípravě, hledání možností. To vše může vést nejen k osobním úspěchům, ale i ke zvyšování nadějí a příležitostí.

Vzdělávací a volnočasové aktivity zaměřené na rozvoj klíčových kompetencí žáků

Dne 23. května 2017 jsme se s dětmi vypravili **na přírodovědnou expedici do Mini zoo v Opavě**. Objekt mini zoo nás velmi mile překvapil. Venkovní voliéry s exotickými druhy ptáků a se zázemím i pro volný pohyb dětí – houpačky, průlezký a horo stěna. Ale to co se skrývalo uvnitř nízkých budov, bylo nad očekávání. Plazi, ještěři, hmyz, králíci, morčata, všechno s podrobným výkladem, ale hlavně s možností podržet si v ruce, pohladit, nakrmit. Komu se podaří mít na krku omotanou kraju královskou a ještě domů si odvézt na památku svlečenou kůži hada? Děti byly nadšené, získaly spoustu zajímavých informací a hlavně příležitost velmi blízkého kontaktu se zvířaty, která se dají chovat i v domácích podmínkách. Na zpáteční cestě jsme si opět čekání na zpožděný vlak vyplnili tematickými aktivitami.

Vzdělávací výlet se velmi vydařil a děti si domů dovezly kromě nových informací a vlastních zkušeností i spoustu zážitků ze společné akce.

Přínosným a efektivním způsobem, jak dětem volnočasového klubu smysluplně propojit volný čas s poznáváním, je galerijní edukace. Návštěva Slezského muzea v Opavě dětmi volnočasového klubu tedy nebyla náhodná. Je součástí dlouhodobějšího, průběžného, environmentálně zaměřeného programu s názvem „Putování za zvířaty“, díky kterému si děti poutavou, přirozenou a zábavnou formou rozšiřují okruh svých znalostí z oblasti přírodovědy, získávají nové informace a mohou poznávat to, co je součástí nejen jejich bezprostředního okolí. Takto pojaté aktivity jsou pro děti nejen nové, zajímavé, poutavé, ale přináší jim daleko více radosti.

V úterý 6. června 2017 jsme se s dětmi volnočasového klubu vydali na cestu do Opavy. Děti už vědí, že v hale historické výstavní budovy **Slezského zemského muzea je k vidění jedinečný preparát samce slona indického**, a že jde o jediný preparát tohoto druhu slona v Česku. Vidět slona indického bude pro všechny úžasný zážitek, na který se neuvěřitelně těšíme! Slonu indickému jsme věnovali náležitou přípravu. Děti si o něm v klubu přečetly spoustu informací a cestou vlakem si vyprávěly, co je na něm zaujalo nejvíce. A pak jsme ho všichni spatřili! V celé své vznešenosti, velikosti a kráse stál uprostřed galerie Calvin. Slon indický, vládce přírody, 4,5 m dlouhý a 2,7 m vysoký exponát. Jen samotná kůže váží 120 kg, což je asi třetina celkové váhy. Na několika majestátních metrech galerie je uchována historie tohoto vzácného tvora. A tak jsme se s dětmi začali postupně seznamovat s jeho příběhem. S paní kurátorkou jsme z mističek ochutnali, co mají sloni nejraději, mohli jsme vnímat pohmatem sloní kůži, zkusit si, jak že to vlastně sloni našlapují. Příběh slona indického dětem

pomohl ponořit se plně do dobrodružství poznání a vytvářet si své vlastní vnímání slona indického i vlastní vysvětlení výstavy. Volnost v jejich náhledu na celou výstavu jsme jim ponechali záměrně. Cesta domů byla o to krásnější! Výstava a příběh Calvina byly přínosem. Děti se učily prožitkem, staly se součástí přírody, mohly zapojit všechny smysly a uchovat si tak vše na delší dobu v paměti. Edukační program muzea v podání úžasné paní kurátorky byl velmi dobře připraven a přizpůsoben vhodně dětem. Děti měly prostor ke sdělování svých znalostí a postřehů a někteří dnes doslova zazářili, kolik toho věděli! Sladké občerstvení v závěru společně stráveného odpoledne, bylo skutečně tou pomyslnou třešničkou na dortu.

Doučování žáků ze socio-ekonomicky znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí a žáků ohrožených školním neúspěchem v doučovacích a volnočasových klubech NNO

Na rozdíl od 1. pololetí, kdy si žákyně SPgŠ a SZS v doučovacích klubech vzájemně s dětmi na sebe postupně zvykaly, v tomto období už věděly, co od jakého dítěte očekávat a toto hledisko se samozřejmě projevilo i v samotném doučování.

Tento moment byl patrný i u dětí v doučovacím klubu K9, kde se děti během celého pololetí hodně posunuly k lepším výkonům. S některými dětmi to občas bylo obtížnější, jelikož poruchy soustředěnosti jsou velmi časté a promítají se jak ve školní docházce, tak i v doučovacím klubu. Tyto obtíže se žákyně snažily eliminovat hlavně tím, že hledaly nové způsoby a metody práce - jak dětem vysvětlit dané učivo a hlavně je zaujmout. Pokud byly děti motivované i doučování probíhalo hladce. Práce v doučovacím klubu za druhé pololetí a spolupráce s neziskovou organizací byla velmi přínosná, smysluplná a kvalitní.

Žákyně se naučily mnoho dovedností a získaly nové zkušenosti, které jistě uplatní v budoucí praxi. Práce s žákem se středně těžkým mentálním handicapem přinesla také výsledky. U žáka byl patrný pokrok a čas hrál pro obě strany. Vzájemně si na sebe zvykli a i žákyně byly při práci jistější a pohotovější v řešení aktuálně vzniklých situacích. Žákyním se pracovalo s chlapcem velice dobře a mnohému naučily. Jelikož měly žákyně SPgŠ a SZŠ možnost pracovat i s více dětmi v rámci volnočasového klubu, naučily se, jak děti se speciálně vzdělávacími potřebami zaujmout, vytvořit jim optimální prostředí, zvláště důležité bylo pochopení individuálního přístupu. U chlapce byl vidět pokrok, ať už v učení nebo v přístupu a komunikaci s žákyněmi. Doučování ho začalo bavit a motivovalo i žákyně. Příležitost doučování v rámci peer tutoringů dovedla žákyně SPgŠ a SZŠ k trpělivosti a ke snaze hledat stále nové formy práce. Nejtěžší bylo najít úkoly, které chlapec zvládne a práci si rozvrhnout tak, aby byly činnosti vyvážené a vedly k vytýčenému cíli. Podmínky pro doučování byly kvalitní a přístup paní vychovatelky velmi profesionální, podporující a vstřícný.

Práce v doučovacím klubu SD byla ve druhém pololetí daleko intenzivnější. Žákyně získaly spoustu zkušeností, ať už jen se samotným doučováním, ale i s prací s dětmi, které mají specifické poruchy učení, různé formy ADHD nebo ADD. Ze strany žákyň byla patrná větší jistota, kreativita a i v rámci volnočasového klubu vymýšlely různá zajímavá výtvarná tvoření. Dokázaly děti zaujmout a děti si téměř každý měsíc odnesly domů nějaký výrobek. Společná práce byla vždy ideální cestou ke zklidnění a vytvořila následně i vhodné podmínky pro komunikaci a samotné doučování spojené se vzděláváním. Děvčata měla příležitost trávit s žáky i čas venku, a tak se vzájemně poznat i ve volnočasových aktivitách a odhalit zájmy dětí. Děti si na žákyně dost zvykly, a to zejména děvčata (10-12 let). Byly rády, že si s nimi někdo popovídá i o modernějších věcech a různých trendech. I v této oblasti má peer tutoring svou váhu. Celé pololetí si děti s žákyněmi moc užily, zažily spoustu legrace i s německým dobrovolníkem, který v Krnově pobývá již přes rok. Společně prohlubovaly přirozenou formou cizojazyčnou komunikaci a děti nabádaly, aby se pokoušely s dobrovolníkem komunikovat v angličtině. Dalšími činnostmi, které s dětmi žákyně praktikovaly, byla spousta

společenských her a aktivit zaměřených zejména na rozvoj pozornosti a paměti. Také se snažily posilovat kompetenci sociální a personální osobním příkladem a dodržováním pravidel správného chování - s dětmi probíraly etiku - a při každé schůzce tyto kompetence posilovaly. Žákyně pochopily podstatu a význam peer tutoringů a za tuto příležitost a zkušenost jsou nesmírně vděčné. S dětmi si vytvořily partnerský vztah a společnými schůzkami se vzájemně obohacovaly. Ke kvalitnímu průběhu doučování přispěl i profesionální a vstřícný přístup zaměstnanců organizace.

Obdobnou zkušenost měly i žákyně v rámci doučovacího klubu v AS. Průběh a fungování doučovacího klubu byl dobrý. To, že se již lépe znaly a byly vytvořené vazby, pomohlo žákyním se lépe orientovat v potřebách dětí, již věděly, co od nich mohou očekávat, jak v oblasti vzdělávání, tak i v osobnostní rovině. Děti byly snaživé a ochotné k práci, některé ani doučování nepotřebovaly a do klubu chodily si spíše prohlubovat své dovednosti. Což bylo velmi pozitivní. Doučování probíhalo ve všech předmětech trivium – čtení, psaní, počítání, studentky také posilovaly učivo v oblasti člověk a společnost a člověk a příroda.

Žákyně SPgŠ a SZŠ v roli „starší kamarád“ posilují u dětí zdravé sebehodnocení v rámci aktivit sociálně osobnostního rozvoje, navíc hledají různé způsoby a metody práce, jak eliminovat školní neúspěšnost a pomoci dětem najít pozitivní vztah ke vzdělávacímu procesu. Žákyně také maximálně pomohly v NO Armáda Spásy v rámci akce – Den otevřených dveří. Plně se věnovaly dětem při aktivitách na jednotlivých stanovištích a tím vytvořily klidný prostor pro personál a jejich komunikaci s rodiči.

Cíl, který si žákyně vytýčily na konci prvního pololetí v roli „starší kamarád“, prohlubovat vědomosti v oblasti speciální pedagogiky, zvláště v přístupu k žákům se speciálně vzdělávacími potřebami a zdravotním postižením, a také si průběžně obohacovat své portfolio o nové a zajímavé materiály, metodické listy a zajímavé pomůcky pomáhající v podpoře žáků, naplnily a v květnu byly tyto znalosti a dovednosti podpořeny ještě odbornou praxí na ZŠ v pozici asistenta pedagoga a pedagoga VČ.

Motivace žáků ze socio-ekonomicky znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí a žáků ohrožených školním neúspěchem ve volnočasovém klubu na internátě SŠ

Díky různorodým aktivitám, které žákyně střední školy pro žáky volnočasového klubu na internátě SPgŠ a SZŠ během dalšího období připravovaly, mohly přirozeným způsobem střídát oblasti, které zprostředkovávaly dětem kontakt s přírodním prostředím, přitažlivost a přírodní krásy města Krnova a jeho nejbližšího okolí, ale i vzdálených cizích krajů, oživovaly lokální tradice a kulturu a motivovaly děti odhalovat a prozkoumávat nabízená tajemství. Aktivity byly připravovány tak, aby od dětí vyžadovaly iniciativu, rozhodnost a spolupráci, podporovaly představitelství, rozvíjely jejich slovní projev, fyzickou zdatnost, psychickou odolnost, vztah ke kamarádům, rodičům, přírodě, nabízely dětem příležitosti klást otázky, hledat odpovědi, tvořit a učit se obhajovat vlastní názory a nápady, poznat jedinečný význam rituálů aj. Základ aktivit s dětmi ve volném čase tvořila především hra a intenzivní zážitek. Dle mínění žákyň oslovují více smyslů a podporují dětské vnímání a prožívání. Jejich potenciál umožnil žákyním využívat mnoho zajímavých metod, jakými byly: vyprávění, soutěže, výtvarné aktivity, imaginace, práce s informačními technologiemi, dobrodružné hry v přírodě, hry zaměřené na orientaci v terénu, hry a cvičení v přírodě. V prostředí přírody i města mohly zažít děti s žákyněmi zajímavé interaktivní programy, které stmelovaly dětský kolektiv.

Tyto metody práce byly inspirativní pro všechny zúčastněné, protože byly zdrojem originálních nápadů, informací a příležitostí, jak si prostřednictvím nich užít s ostatními cestování na tajemný ostrov Goblin, oplývající přírodní krásou, zvláštní přitažlivostí, zajímavou flórou a faunou, poznat zvyky, umění a kulturu domorodého obyvatelstva. Užít si výrobu tradičního domorodého kostýmu a masky domorodce, naučit se domorodý tanec, hovořit se šamany a náčelníky kmene a představit jim svůj kmenový pokřik. Vyrobit, nazdobit a vynášet „Moranu“ po starodávném a pohanském zvyku a rituálu, který děti doslova přitahoval, za zpěvu „obřadních písní“ a recitací básniček vynášet zimu z brány, ven z města, ze života. Připravit se na velikonoční svátky, ozdobit větvičky stromů na zahradě velikonočními vajíčky a barevnými stuhami, „aprilové“ žertovat, inspirovat se žerty a bavit se. Navštívit pečlivě vedený „statek“, do jehož provozu je zapojena celá rodina, včetně členky volnočasového klubu, vidět snad všechna jarní „ mládátka“ v Krnově: koťátka, kachňátka, kuřátka, králíčky, selátka, kozičky, ovečky. Připravit krásný svátek maminkám, vytvořit pro ně originální přání s vlastními verši a nacvičit si, jak mámě originálně popřát. Poznat úžasnou řeku ve svém městě, živočichy žijící v ní a v její blízkosti, povídat si o koloběhu vody v přírodě (putování kapky vody) a uvědomovat si možné příčiny a důsledky znečištění koloběhu vody; radovat se z ní, tvořit vodní příšerky, stavět malé nádrže a házet kameny „žabky“. Poznat lesní ekosystém, lesní svět a jeho obyvatele a mnoho dalších aktivit. Organizátorský tým se skládal z žákyň SŠ, sociálního pedagoga a koordinátora inkluze. Členky týmu společně připravovaly program a pracovaly s dětmi, vysvětlovaly organizované aktivity, popřípadě u nich asistovaly, pozorovaly jejich průběh a následně vše hodnotily. Pracovaly po celou dobu s navozováním, rozbořem a reflexí prožitých činností. V uplynulém období probíhaly aktivity nejčastěji v přírodě, ve venkovním prostředí, v prostředí města, na hřištích, ale i v prostředí domova mládeže. Usilovaly jsme o to, aby si děti tato různá prostranství, kde se mohou věnovat nejrůznějším pohybovým a sportovním aktivitám, uložily v paměti. Tým studentek hodně diskutoval i s rodiči o tom, jak zásadně se mění volný čas dětí. Nejde jen o způsob života rodin dětí, technologie v životě dětí, ale i o to, kolik času děti na své hry mají a jak kvalitně ho tráví. Jejich cílem bylo děti ve volnočasovém klubu poutavou formou něco naučit, podnítit jejich zájem, posilovat je v jejich možnostech, podporovat informacemi, motivovat je a inspirovat k nápodobě - užívat si svůj dětský volný čas smysluplně, zajímavě a bezpečně. Radost dětí, jejich zájem o pravidelnou docházku, snaha nechybět a nepřijít o zážitek, iniciativní zapojení, nabídka aktivit přímo od dětí i velmi pozitivní zpětná vazba od rodičů svědčí o tom, že byly naplněny. Za klíčový považují žákyně střední školy vzájemný vztah. Nejen k dětem, jejich rodičům, ale i vztah, který se budoval mezi nimi v týmu, k pedagogům a k volnočasovému klubu jako takovému. Podle nich je jedinečný a důležitý v tom, že nabízí prostor pro růst nejen dětem, ale také jim samotným.

Sociální pedagog se zajímá o problematiku vzdělávání žáků s potřebou podpůrných opatření, úzce spolupracuje s rodiči těchto žáků. Sociální pedagog doporučoval a zajišťoval žákyním vzdělávací materiály potřebné k doučování dětí, jakými jsou různé metodické materiály, učebnice, pracovní listy, odbornou literaturu a metodické vedení, které žákyním pomáhalo při práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami.

Mezi nejčastější činnosti sociálního pedagoga patřila podpora při řešení problémů žáků (např. dopad jejich sociální situace na vzdělávání a školní docházku, komunikace s třídními učiteli a dalšími pedagogy a komunikace s rodiči a jejich podpora při řešení problémů).

Pravidelně také probíhaly konzultace koordinátora inkluze se sociálním pedagogem k motivaci a podpoře žáků ke studiu, k průběhu doučování žáků a vedení žákyň SŠ (peer tutoring) a odborný dohled nad nimi v doučovacím a volnočasovém klubu na internátě SŠ.

Koordinátor inkluze na Střední pedagogické škole a Střední zdravotnické škole zajišťuje celkovou souhrnu podpůrného systému v oblasti inkluzivního vzdělávání. Vyhodnocuje aktuální stav, přijímá opatření a nastavuje parametry a komunikuje s podpůrným týmem potřeby a připravované inovace. Poskytuje metodickou podporu doučujícím učitelům, v oblasti způsobu práce využívané při doučování žáků se SVP. Pravidelně také nabízí materiální a metodicko-odbornou pomoc s individuálními konzultacemi žákyním školy v pozici „starší kamarád“ v NNO a volnočasovém klubu na internátě SŠ a vzájemně si předávají informace o individuálních potřebách žáků doučovacího klubu a metodách inkluzivního vzdělávání. Při pravidelných schůzkách reflektuje práci studentek, nabízí odborné konzultace a kontroluje portfolia, kde si žákyně vedou pravidelné záznamy, a které si doplňují o metodický materiál.

Naši školu navštívila **pedagogická konzultantka** - Mgr. Hana Drábková Sobková, Ph.D, která dne 13. 6. 2017 s pedagožkou a žákyněmi 3. ročníku PMP probrala nejen téma vzdělávání žáků ze sociálně vyloučených lokalit a možnosti účinné pomoci, ale žákyně měly také příležitost se zeptat a dostat odpovědi na řešení situací, se kterými se setkaly v průběhu učební a odborné praxe.

Přínosem byla rovněž **supervize** s Mgr. Zuzanou Faldynovou dne 17. 5. 2017, která sociálního pedagoga a koordinátorku inkluze velmi zajímavým způsobem opět motivovala v hledání nových profesních i osobních možností.

V průběhu tohoto období proběhlo třetí a čtvrté setkání platformy **č. 6 téma: Prevence školní neúspěšnosti**, podtéma: možnosti podpor pro začleňování romských žáků do středoškolského vzdělávání, kterých se zúčastnili zástupci základních škol, SPgŠ a SZŠ, Reintegrity a města Krnova. **Dne 5. 4. 2017** byly na platformě řešeny mimo jiné také problémy související s legislativními změnami ve vzdělávání (např. nedostatečná kapacita PPP, nedostatek speciálních pedagogů na školách, nejasnosti ohledně intervencí). Na další platformě **dne 21. 6. 2017** byly řešeny převážně kulturní a vzdělávací limity romských rodičů, kdy často dochází k případům, že převážně dívky mají zájem o pokračování ve studiu na střední škole, ale přístup rodiny se k tomu staví negativně. Na platformě byly probírány také možnosti a způsoby, jak motivovat rodiče k tomu, aby umožnili svým dětem pokračovat ve vzdělávání na střední škole.

Dne 27. června 2017 proběhl na internátě SŠ **workshop pro rodiče** a děti navštěvující volnočasový klub na internátě SŠ. Cílem workshopu, který jsme nazvali „Vychováváme děti a rosteme s nimi“ bylo vhodným, respektujícím a přijímajícím způsobem motivovat rodiče dětí volnočasového klubu, zároveň je vybavit odbornými informacemi tak, aby se vědomě ujali té části výchovy, která se dotýká vhodného využití volného času svých dětí a posílení jejich role v procesu začleňování do školy, kterou navštěvují např. při navazování kontaktů s učiteli, vedoucími zájmových kroužků, uvědomováním si potřeb svého dítěte, zamýšlením se nad jeho problémy, akceptováním a přijetím odlišností v jeho chování i ve školních výkonech. Cílem sociálního pedagoga i koordinátora inkluze bylo nabídnout rodičům a prarodičům dětí, protože k dětem (i ke klubu) neodmyslitelně patří - prostřednictvím workshopu v příjemném

prostředí zahrady domova mládeže - vhodné, smysluplné a osobnostně rozvíjející volnočasové aktivity pro děti, a to s přihlédnutím k jejich aktuálním schopnostem. V pohodové a velmi konstruktivní diskusi nám rodiče sdělili, že oceňují, když se k nim škola chová vstřícně. Pro své děti hledají to nejlepší a rádi přivítají příležitosti a kontakty s pedagogy, *při kterých mohou* probrat chování, potřeby a problémy svých dětí. Vítají například návrhy nových cílů, které jsou jejich dětem „šité na míru“ a jsou otevření takové formě spolupráce, u které vnímají, že je nabídnuta v zájmu jejich dítěte. Potvrdili nám, že vztahy se svými dětmi jsou pro ně velmi důležité, stejně, jako vztahy s pedagogy ve škole či v jiných školských zařízeních (např. družině, v klubu atd). Právě jejich kvalita má velký vliv na to, jaký vztah ke škole dítě (i rodič) má. Nezáměr ze strany pedagogů, špatné zkušenosti při řešení různých problémů např. s chováním či při řešení školního prospěchu totiž měly v minulosti vliv na jejich další rozhodování mimo jiné např. při volbě zájmových kroužků.

Rodiče jsme seznámili s tím, že volnočasový klub podporuje v rámci projektu Podpora inkluzivního vzdělávání v Krnově takové aktivity, jejichž náplní je provázení jejich dětí procesem začleňování do třídního a dětského kolektivu, provázení procesem řešení obtíží ve vztazích, v učivu, udržení si hranic, sebevědomí, vyjádření svých potřeb, práce s emocemi, komunikačními dovednostmi prostřednictvím peer tutoringů – doprovázení a vedení žáků ZŠ „staršími kamarády“ – žáky střední pedagogické školy. Žákyně střední školy, které s jejich dětmi v klubu pracují, již rodiče znají, jejich práci oceňují a oblíbili si je stejně jako jejich děti. Pozitivní účinky přístupu peer spočívají v tom, že se děti i rodiče na dnešním workshopu např. aktivně zajímali o výběr vhodného zájmového kroužku na příští školní rok. Ptali jsme se rodičů, co je pro ně při výběru aktivit ve volném čase důležité. Hledali jsme a přemýšleli nad možnostmi, jak děti zaujmout, nadchnout pro VČ aktivity.

Na setkání s rodiči, sociálním pedagogem a koordinátorem inkluze jsme:

- poskytly rodičům konkrétní informace k novým, kvalitním volnočasovým aktivitám – dvě děti přecházejí v příštím školním roce do nového kroužku dramatického, dvě děti do kroužku sportovního;
- nabídky jsme podněty ke zlepšování vzájemných vztahů – např. pokračování ve vzájemných setkáváních, návrhy společných aktivit, zařazení dětí na letní příměstský tábor aj.;
- nabídky jsme, zapůjčily a objednaly rodičům na požádání odbornou literaturu, zaměřenou na konkrétní řešení jejich problémů s dětmi;
- řešily jsme na požádání rodičů konkrétní problémy, které nyní řeší (např. žárlivost, zvýšenou agresivitu, stud, vztahové problémy aj.);
- seznámily jsme rodiče s oblastmi, které jsme ve spolupráci se všemi (žákyně SŠ a pedagogové) rozvíjely u dětí v průběhu tohoto škol. roku ve volnočasovém klubu;
- zprostředkovaly jsme rodičům na požádání kontakt na další odborníky;

Rodiče měli možnost na setkání zhlédnout společně se svými dětmi přednášku o výcviku a chovu dravců, dozvěděli se, čím je konkrétní dravec zajímavý. Ukázka dravce a zajímavý výklad naše setkání velmi zpestřilo. Stejně jako společné posezení u táborového ohně a opékání špekáčků v jeho závěru.

Doučovací klub na SPgŠ a SZŠ Krnov - Biologie

Doučovací klub na SPgŠ a SZŠ Krnov - Matematika

Doučovací klub na SPgŠ a SZŠ Krnov - Matematika

Doučovací klub na SPgŠ a SZŠ Krnov - Biologie

Volnočasový klub na internátě SPgŠ a SZŠ Krnov – Goblinův ostrov

Volnočasový klub na internátě SPgŠ a SZŠ Krnov– Goblinův ostrov

Doučování žáků v doučovacím a volnočasovém klubu – Hrajeme a soutěžíme celá škola

Doučování žáků v doučovacím a volnočasovém klubu – Hrajeme a soutěžíme celá škola

Volnočasový klub na internátě SPgŠ a SZŠ Krnov– Mini zoo Opava

Volnočasový klub na internátě SPgŠ a SZŠ Krnov– Loučíme se se zimou – pouštění Morény

Volnočasový klub na internátě SPgŠ a SZŠ Krnov

Workshop pro rodiče a děti pod názvem- Vychováváme děti a rosteme s nimi